

Läran om kyrkogemenskapen

I Lutheranen nr 4/84 behandlades den lutherska nattvardsläran och skillnaderna där mellan oss och Lutherska Bekännelsekyrkan (LBK). En fortsättning om kyrkogemenskapen utlovades då också. Vissa aspekter av denna lära har redan tagits upp av Staffan Bergman i artikeln ”Ohederligt och klandervärt” (Lutheranen nr 1/85). Jag skall i denna artikel närmare belysa LBK:s och Wisconsinsynodens (WELS) uppfattning.

Under den tid jag var pastor i Bekännelsekyrkan lärde jag ingående känna Wisconsinsynodens lära om såväl nattvarden som kyrkogemenskapen. Så småningom insåg jag att Wisconsin inte lärde rätt i dessa frågor utifrån Bibeln och Bekännelsen. Jag var själv med när LBK ingick kyrkogemenskap med WELS, men vid den tidpunkten insåg jag inte det felaktiga i dessa läror. Men när det stod klart för mig anmälde jag omedelbart min ändrade övertygelse till LBK:s lärokommission. Jag erhöll tjänstledighet för att i lugn och ro kunna överväga den allvarliga situationen. Vid den skriftväxling som följde visade det sig, att LBK stod fast vid Wisconsins felaktiga lära. Jag måste då i enlighet med Skriftens undervisning (Rom. 16:17, Matt. 7:15) bryta kyrkogemenskapen med Bekännelsekyrkan och Wisconsinsynoden.

Man har senare från LBK:s sida anklagat mig för att i strid mot Bibelns förmaningar ha övergivit min hjord, S:t Matteus församling, där jag var pastor. Denna anklagelse är märklig. Bibeln lär klart och tydligt, att man skall lämna en kyrka som lär falskt eller inom sig tolererar falsk lära. Detta håller LBK med om. Därför har också LBK:s medlemmar lämnat Svenska kyrkan och i sin undervisning har LBK liksom Wisconsin betonat nödvändigheten av att

man inom en kyrka måste vara överens i hela den bibliska läran och alla dess artiklar. Anklagelsen att ha svikit hjorden har riktats mot LBK:s präster från Svenska kyrkans och även från Bibeltrogna Vänners sida. I denna situation har man med rätta tillbakavisat kritiken och framhållit, att Bibeln lär att man måste lämna en falsk kyrka. En herde som av läroskäl måste nedlägga sitt ämbete i en falsk kyrka sviker inte sin hjord. Han ger tvärtom hjorden en allvarlig varning och maning till efterföljd genom sitt exempel.

Hur kan man då mot denna bakgrund anklaga mig för att ha övergivit hjorden? Helt klart är, att det vore fel att lämna en kyrka om ingen läroskillnad föreligger. Detta vore en syndig schism. Men nu vet LBK, att jag avvisar deras lära om nattvarden och kyrkogemenskapen. På vilket sätt handlade jag då fel, när jag lämnade LBK och S:t Matteus? Om LBK försöker visa att jag lär fel respekterar jag det. När oenighet i läran föreligger måste vi utifrån Skriften söka att bli eniga. Den falska läran måste då avvisas. Men LBK tycks hävda, att jag gjorde fel när jag trots oenigheten i läran inte stannade kvar i S:t Matteus. Detta är uppseendeväckande.

I nämnda artikel ”Ohederligt och klandervärt” har Staffan Bergman visat, att LBK lär att man trots läroskillnad bör stanna kvar ett tag i den falska kyrkan ”för att vittna och ’söka rädda så många själar som möjligt från villfarelsens mörker’. Hur länge sägs inte, men det kan knappast röra sig om någon kortare tid med tanke på att man måste hinna med att oroa och splittra kyrkans medlemmar och dessutom vinna så många själar som möjligt” (Lutheranen 1/85, s. 9).

LBK:s lära är tydligen, att man inte skall bryta med en falsk kyrka omedelbart, utan först efter en tid. Detta är emellertid inte detsamma som den bibliska och lutherska läran. Bibeln lär klart och tydligt, att vi skall ”dra oss ifrån” dem som har en annan lära (Rom. 16:17). Bibeln ger oss inte tillstånd att först stå kvar en tid i denna gemenskap för att om möjligt kunna förmana och påverka. När den falska

läran är klart konstaterad, måste man omedelbart skilja sig från den.

De som hävdar att man bör stanna kvar en tid, hänvisar ofta till Bibelns lära att vi skall visa omsorg mot svaga bröder. Man menar att denna omsorg kräver, att man en tid står kvar för att undervisa och förmana dessa svaga bröder. Ja, man menar också, att de som lär falskt till att börja med skall betraktas som svaga bröder tills det står helt klart, att de inte längre vill lyssna till förmaning och är att betrakta som ”förhårdade villolärare” (eng. persistent errorists). Nedan skall visas, att detta är Wisconsinsynodens uppfattning.

Det är förvisso sant, att vi skall visa all möjlig omsorg mot svaga bröder. Men denna omsorg ger oss inte rätt att till en tid stanna kvar inom en falsk kyrka. Omsorgen kräver istället, att vi genom ett fast och konsekvent handlande ger det rätta föredömet för dessa svaga bröder. I företalet till Konkordieboken framhålls det, att fördömandet av falsk lära inte gäller ”sådana som i okunnighet fara vilse, men som ej bespotta Guds Ords sanning, än mindre hela kyrkor” (SKB, s. 39). Nej, fördömandet gäller endast ”de falska och vilseledande lärorna, och dem som halsstarrigt utbreda dessa samt bespotta sanningen”. Drar då Bekännelsen slutsatsen att man till en tid skall stå kvar för de svagas och okunnigas skull? Nej, bekännelsen nämner inte ett ord om detta, liksom inte heller Skriften gör det. Bekännelsen utgår ifrån att man för de falska lärarnas skull måste bryta kyrkogemenskapen. Genom sitt exempel och förmaning utifrån – inte inom kyrkogemenskapens ram – får man sedan försöka att vinna de svaga bröder som ännu står kvar i den falska kyrkan. ”Vi hyser alls intet tvivel om att det i de kyrkor, som ännu icke i alla stycken kommit till enighet med oss, finns många gudfruktiga, redbara människor... Men de skall – det är vårt hopp – så snart de rätt undervisats i läran, med den helige Andes ledning tillsammans med oss och våra kyrkor och skolor vända sig till Guds ords ofelbara sanning” (SKB, s. 40).

När Bekännelsekyrkan lär, att man inte omedelbart skall

bryta med en falsk kyrka visar detta på en intressant parallell med nattvardsläran. Inom Konkordiekyrkan lär vi att instiftelseorden i nattvarden måste uppfattas som omedelbart verkande. När vi på Kristi befallning upprepar hans ord ”Detta är min lekamen”, så är detta Gud själv som talar och ordet verkar omedelbart det som sägs. Inom LBK och Wisconsin förnekar man att detta skulle vara Bibelns lära. Man säger att man inte kan veta när Kristi lekamen och blod blir närvarande.

Beträffande kyrkogemenskapen gäller en liknande motsättning. Vi lär att befallningen ”dra er ifrån dem” (Rom. 16:17) gäller omedelbart när det är konstaterat att en kyrka lär falskt. LBK och Wisconsin lär däremot, att man bör vänta en tid, obestämt hur länge, innan bibelordet kan tillämpas.

I båda fallen är det fråga om enkla och klara skriftställen, som inte behöver någon närmare förklaring. Det är bara fråga om att sätta tro till orden eller inte. Men av olika anledningar har dessa skriftställen blivit obekväma. När det gäller nattvardsläran har man kommit med invecklade bortförklaringar om att ”tidsaspekten” inte skulle gälla. Men det åligger LBK och WELS att bevisa varför Guds Ord i dessa fall inte skall förstås omedelbart. Man kan bara påpeka hur Luther uppfattade instiftelseorden såsom omedelbart verkande, vilket bl.a. Per Jonsson flitigt framhållit i en rad artiklar i Lutherskt Sändebrev.

När det gäller kyrkogemenskapen måste man allvarligt fråga: Vad ger LBK rätt att lära, att man inte omedelbart skall bryta kyrkogemenskapen med en falsk kyrka? Vi ser fram mot en närmare förklaring från LBK:s sida.

Inom Wisconsinssynoden har dessa frågor ingående diskuterats. För att förstå Wisconsinssins nuvarande lära måste man något känna till bakgrunden. Under 1800-talet utvandrade många konservativa lutheraner från Tyskland till Nordamerika. Bland dessa var C. F. W. Walther, som på nytt med kraft och stor lärdom förde fram den lutherska kyrkans lära. Walther hade ingående studerat Luther och ortodoxin och hans inflytande gjorde, att den nygrundade

Missourisynoden blev ett bålverk för den lutherska ortodoxin. När reformationens gamla land, Tyskland, blev alltmer påverkat av den radikala bibelkritiken och allsköns villoläror, övergick det rätta arvet från reformationen till ”Zion vid Mississippi”. Tyvärr är denna del av den lutherska kyrkans historia mycket litet känd i vårt land, beroende på att det är de liberala teologerna, som skrivit kyrkohistorieböckerna. Amerika är här mest känt för sin mångfald av reformerta sekter, och därför har man i vårt land ofta betraktat allt vad amerikansk teologi heter med misstänksamhet. Det är sant att den svenska frikyrkligheten blivit starkt påverkad i reformert riktning från USA. Men det är mindre känt, hur man inom Missourisynoden och dess systerkyrkor bekämpade den reformerta teologin och lyckades bevara det genuint lutherska arvet samt dessutom genom en imponerande missionsverksamhet utbreda det över hela den amerikanska kontinenten.

Wisconsinsynoden var från början teologiskt oklar, men så småningom påverkades man av Missourisynoden och ingick kyrkogemenskap med denna i den s.k. synodalkonferensen. Under synodalkonferensens långa tid – mer än hundra år! – utfördes ett synnerligen välsignelserikt arbete både teologiskt och kyrkligt praktiskt. Även Europa fick del av denna välsignelse. En rad mindre lutherska frikyrkor, t.ex. den sachsiska i Tyskland, kom att ingå i Missouris gemenskap. Bland synodalkonferensens ledande teologer kan förutom Walther nämnas Adolf Hoenecke (Wisconsin) och Franz Pieper (Missouri).

Fram till omkring 1935 höll man inom synodalkonferensen obrottsligt fast vid den bibliska läran om kyrkogemenskapen. I lärodokumentet ”Brief Statement” (Kort sammanfattning av Missourisynodens lärostandpunkt) från år 1932 heter det:

Eftersom det är Guds ordning att endast Hans ord, utan inblandning av människolära, skall läras och tros i den kristna kyrkan, 1 Petr. 4:11, Joh. 8:31 f., 1 Tim. 6:3 f., så har alla kristna fått Guds befallning att skilja mellan ortodoxa (rättroende) och heterodoxa (villfarande) kyrkor, Matt. 7:15, att endast ha

kyrkogemenskap med ortodoxa kyrkor, och att om de har förirrat sig i heterodoxa kyrkor lämna dessa, Rom. 16:17. Vi förkastar unionism, d.v.s. kyrkogemenskap med anhängare av falsk lära, såsom olydnad mot Guds befallning, vilket förorsakar splittring inom kyrkan, Rom. 16:17, 2 Joh. v. 9 f., och innebär en ständig fara av att förlora Guds Ord helt och hållet, 2 Tim. 2:17-21.

En kyrkas ortodoxa karaktär avgörs inte enbart av namnet eller det yttre acceptandet och undertecknandet av en ortodox trosbekännelse, utan av den lära som faktiskt läres från predikstolarna, i de teologiska seminarierna och i de kyrkliga publikationerna. A andra sidan förlorar en kyrka inte sin ortodoxa karaktär genom ett tillfälligt inträngande av villfarelse förutsatt att denna bekämpas och slutligen bortskaffas genom lärotukt, Apg. 20:30, 1 Tim. 1:3. (Brief Statement §§ 28-29)

Denna bekännelse är en utmärkt sammanfattning av den bibliska läran om kyrkogemenskapen. När det står klart att en kyrka är heterodox, dvs. villfarande i någon eller några läropunkter, skall de kristna om de har förirrat sig i en sådan kyrka lämna den. Här sägs inte något om att stanna kvar till en tid innan brytningen skall ske. Men det hävdas med rätta, att tillfälligt inträngande villfarelser inte gör en kyrka falsk om bara dessa villfarelser bortskaffas. I ett sådant fall skall man självfallet inte lämna den kyrka man tillhör!

Tyvärr kom det snart att blåsa nya lärovindar inom Missourisynoden på 1930-talet. Och det var läror som inte bortskaffades genom lärotukt. De nya lärorna gick ut på, att man inte längre skulle ta det så noga med kyrkogemenskapen. Orsaken till att just denna lära angreps var, att man sedan ville ha frihet att framföra den moderna bibelkritiken inom de teologiska seminarierna. Åtminstone har detta klart visat sig i efterhand. Från början skedde det hela försåtligt. Varför skulle man inte kunna bedja tillsammans med uppriktiga kristna inom andra kyrkor? – frågade man. Men med detta syftade man till att ge villfarelsen rum. Bönegemenskapen är en del av kyrkogemenskapen, och den förutsätter enighet i hela den kristna läran. De falska lärarna ville ändra denna princip vid vissa tillfällen, för att sedan kunna upphäva den helt och hållet. Så småningom ledde det hela fram till en

allvarlig kris för Missourisynoden. År 1945 publicerades det s.k. Chicagodokumentet undertecknat av inte mindre än 44 ledande präster och teologer. Den dåvarande presidenten, Behnken, insåg klart villfarelsen, men han var tyvärr alltför svag för att ordentligt ta itu med ett lärotuktsförfarande. På ett år hade antalet undertecknare vuxit från 44 till 258. Möjligheten att bedriva lärotukt hade förspillts genom att de nya teologerna fått en alltför stark position. Missourisynoden hade blivit en heterodox kyrka. Ingen annan möjlighet återstod nu för den som ville vara trogna mot Guds Ord än att bryta med Missourisynoden.

Inom Missouris systerkyrkor Wisconsin (WELS) och den s.k. norska synoden (ELS) hade nu ett allvarligt problem uppstått. Allt fler röster höjdes inom dessa kyrkor för att man skulle bryta kyrkogemenskapen med Missouri. Under en rad av år hade man pekat ut villfarelserna inom Missouri och begärt att Missouri skulle vidta åtgärder, men ingenting hade hänt. Det hade bara blivit värre. Det var alltså klart konstaterat för länge sedan att villfarelse lärdes och tolererades inom Missouri och att Missouri varken ville eller kunde ta itu med denna på rätt sätt.

Wisconsin och ELS borde därför ha brutit med Missouri. Men man ville inte göra detta. Istället började man utveckla en ny lära om hur man skall bryta kyrkogemenskapen med en falsk kyrka. Innan brytandet sker skall man stanna kvar en tid för att fortsätta att förmana och göra allt för att den villfarande kyrkan skall ändra sig. Detta låter så vackert och fint, men står ändå i uppenbar strid med Guds Ord. När, man har ”gett akt på dem som vållar tvedräkt” på grund av att de undervisar ”i strid med den lära” som man har fått från apostlarna, dvs. när man noga har undersökt situationen och funnit att det verkligen är fråga om falsk lära och falska lärare, som tillåts att fortsätta sin verksamhet, så gäller ingenting annat än det bibliska ordet: ”dra er ifrån dem” (Rom. 16:17).

Som belägg för Wisconsins nya lära skall jag anföra några citat hämtade från pastor Albert Sipperts dokument ”En analys och historik om Wisconsinsynodens nedgång” (An

analysis and history of the downfall of the Wisconsin Synod, stencil).

Professor Lawrenz, ledande teolog inom WELS skrev 1958: ”Kyrkogemenskapen skall brytas när man har uppnått övertygelsen att förmaning inte längre är meningsfull och att den villfarande brodern eller kyrkan kräver gehör för sin villfarelse” (Sippert, s. 7).

Det räcker alltså inte med att konstatera, att en kyrka tolererar falska lärare inom sig. Innan man bryter kyrkogemenskapen måste man först komma fram till övertygelsen att förmaning inte längre är meningsfull. Istället för att utgå från vad Skriften lär, bygger professor Lawrenz på en subjektiv övertygelse.

Bibeln lär visserligen att vi skall förmana en broder som syndar, först enskilt och sedan, om han inte lyssnar, tillsammans med ännu en person och därefter inför församlingen (Matt. 18). Men detta bibelställe är inte tillämpligt på dem som uppenbart lär och driver falsk lära. Deras synd är redan uppenbar och offentlig och de skall därför inte förmanas i hemlighet utan bestraffas och vederläggas öppet. De bibelställen som talar om falska lärare, t.ex. Rom. 16:17 och Matt. 7:15 skall därför tillämpas. Wisconsin begår ett allvarligt fel, när man blandar in andra bibelställen, vilka inte handlar om att undvika falska lärare, och genom detta fördunklar Skriftens klara lära. Från Wisconsins sida har man sagt, att man inte vill ”koncentrera sig på ett slags skriftställen (dra er ifrån) och försumma andra (att bevara Andens enhet genom fridens band)” (Journal of Theology, Dec. 1972, s. 39). Men när det gäller frågan om hur kyrkogemenskapen skall brytas måste man koncentrera sig enbart på de ställen som handlar om detta. Rom. 16:17 är i sig självt ett klart och tydligt ställe, varpå vi bygger den rätta läran om hur man skall undfly falska lärare. Ef. 4:3 talar om hur vi skall bevara Andens enhet genom fridens band genom att troget hålla fast vid en och samma lära: ”*En Herre, en tro, ett dop*” osv. Detta och liknande bibelställen står inte i någon motsättning mot de ställen som lär, att vi omedelbar skall

bryta med falska lärare. Wisconsin blandar samman bibelställen som handlar om olika saker och olika situationer, och använder resultatet som ett stöd för sin nya lära om kyrkogemenskapen.

Professor Habeck (då 1:e vicepresident i WELS) skrev i Northwestern Lutheran inför New Ulm-konventet då frågan om fortsatt kyrkogemenskap med Missouri skulle behandlas (år 1957):

De (Habecks meningsfränder) menar att vi bör fortsätta vår gemenskap och våra diskussioner *i hopp om* att Guds Ords makt skall ta bort skillnaderna, och att *bara om detta hopp ej går att realisera* bör vi dra slutsatsen *att skillnaderna är permanenta*, att LCMS (Missourisyndoden) *framhärdat* i att orsaka tvedräkt i strid med den lära som vi har mottagit och att vi då måste skilja oss från dem i lydnad mot Herrens befallning i Rom. 16:17. (Sippert, s. 8; alla kursiveringar av Sippert eller mig)

Jesu och apostlarnas befallning att dra sig ifrån villolärare är till för att skydda församlingen. En villolärare måste så snart möjligt är isoleras och hindras att sprida sitt farliga gift. Om en hel kyrka har blivit påverkad, som fallet var med Missouri – måste denna kyrka betraktas som heterodox. Att i denna situation stå kvar en tid för att försöka förmana villolärarna och om möjligt få fler att inse villfarelsen innebär olydnad mot Guds befallning. Att stå kvar bara för att man har ett hopp om att Guds Ords makt skall ta bort läroskillnaderna, som Habeck skriver, är lika obibliskt.

Vi vet inte vad Gud i sin allmakt vill göra. Gud har fört många villolärare till rätta, och vi skall alltid bedja om detta. Men vi kan omöjligen handla utifrån vad vi hoppas och ber att Gud skall göra. Vi skall istället lita på Guds löfte om välsignelse över dem som trofast håller sig till hans ord. När nu Gud har befallt oss att dra oss undan falska lärare skall vi göra detta samtidigt som vi ber och hoppas att Gud skall föra dem till rätta. Men hur skall vi kunna bedöma hur stort hopp det är, att villoläraren kommer att ändra sig? Wisconsin menade tydligen att det fanns hopp om att Missouri skulle ändra sig. Men även om

det skulle ha funnits vissa tecken på detta är det godtyckligt att bygga läran om kyrkogemenskapen på detta. Paulus lär att ”litet surdeg syrar hela degen” (Gal. 5:9). En falsk lärare börjar ofta med litet, litet falsk lära. Detta är allra mest försåtligt. Just i den situationen är det viktigt att inte handla efter vad man hoppas, utan efter vad som faktiskt lärs. Den falske läraren måste undflys även om villfarelsen synes liten. Varför skulle hoppet vara större om det bara är fråga om litet surdeg? För Gud är det lika lätt att omvända en grov villolärare, en uppenbar bibelkritiker eller förnekare som det är för honom att stoppa den mera försåtliga och fördolda villfarelsen. Om vi skulle utgå från vad vi hoppas skulle vi med gott samvete kunna stanna kvar i den allra mest avfallna kyrka. Så gör ju också de gammaltroende inom t.ex. Svenska kyrkan. De lider och vändas över all förnekelsen, men menar att det ju ändå finns hopp så länge Ordet och sakramenten ännu finns kvar. Först när Gud ger ett säkert tecken, menar de pietistiskt påverkade grupperna, är det dags för ”exodus”, uttåg. Tecknet skulle då vara att villfarelsen stiger över alla bräddar eller något liknande. Men ett sådant tecken kommer alltid att vara subjektivt och svärmiskt.

När nu WELS lär, att man skall stanna kvar så länge det finns hopp om villolärarnas förbättring, är detta i princip samma svärmeri. Det är bara fråga om en gradskillnad. Frågan om när man skall lämna en falsk kyrka blir en subjektiv bedömningsfråga. Detta är förklaringen till det orimliga förhållandet, att Wisconsin står i kyrkogemenskap med vissa kyrkor, vilka i sin tur står i kyrkogemenskap med andra kyrkor med vilka Wisconsin brutit gemenskapen! Jag påtalade flera gånger under min tid i Bekännelsekyrkan detta förhållande och fick till svar, att Wisconsin inte kunde klandra dessa kyrkor för att de gjort en annan bedömning. Wisconsin bröt med Missouri år 1961, men stod kvar i gemenskap med kyrkor som inte hade brutit, utan endast protesterade mot den uppenbara villfarelsen. Detta visar tydligt, att läran om kyrkogemenskapen inom Wisconsin har förändrats till en mänsklig bedömningsfråga. Ytterligare några citat som belägg för detta:

President Naumann skrev i ett öppet brev år 1954 till alla pastorer i WELS om situationen inom Missouri:

Vi är fortfarande bröder. Vi förmanar Missourisynoden, därför att de har farit vilse och detta ofta... När jag finner att de förkastar all förmaning, då skall jag sluta förmana och samtidigt sluta be med dem. (Sippert, s. 12)

Falska lärare är enligt president Naumann bröder så länge de inte förkastar all förmaning. Detta är en ohållbar lära. Fastän man inom Missouri uppenbart lärde och försvarade falsk lära – och detta ofta! – var man villig att lyssna till förmaning från Wisconsin. Detta är ju ingenting annat än de falska lärarnas metod att kunna fortsätta sin verksamhet under ändlösa diskussioner samtidigt som de ortodoxa får lugnande besked.

Professor Lawrenz har både före och efter brytningen med Missouri drivit den nya läran om kyrkogemenskapen. Vid mina lärosamtal med honom när jag bröt med LBK hävdade han, att utomstående aldrig kan bedöma vad som skedde i samband med att Wisconsin bröt med Missouri. Detta må vara sant. Men faktum är, att både Lawrenz och andra ledande teologer inom Wisconsinssynoden lär att man inte skall bryta kyrkogemenskapen förrän man uppnått övertygelsen om att förmaning inte längre är meningsfull. Det är givetvis glädjande att WELS till sist bröt med Missouri. Men under den långa tiden av kvarstannande hade man accepterat en ny lära, som man nu fortsätter att driva.

Lawrenz skrev i en rapport 1958:

Det faktum att en enskild eller en kyrka har kommit att omfatta falsk lära eller praxis, eller till och med det faktum att den enskilde eller kyrkan fortfarande försvarar denna falska lära eller praxis, är inte i sig självt ett skäl till att bryta kyrkogemenskapen. Snarare är båda dessa fakta att se som en anledning till att praktisera kyrkogemenskapen ytterst kraftfullt i försök att övervinna villfarelsen och dess försvar. Brytandet av kyrkogemenskapen skall ske, när man har uppnått övertygelsen att förmaning inte längre är meningsfull, och att den felande brodern eller kyrkan begär att den falska läran accepteras. (Sippert, s. 13)

Lawrenz tycks skilja mellan två slags villolärare: sådana som enbart förkunnar falskt och är nöjda med detta, och sådana som begär att deras villfarelse skall accepteras. De förra skall inte betraktas som falska lärare och man skall stå kvar i kyrkogemenskap med dem tills de begär att deras villfarelse skall accepteras. Mot detta måste sägas, att även om villolärare är av olika slag, skall de enligt Bibeln undflys. Villolärarna börjar ofta med att ändra den gamla läran helt litet. Sedan blir de allt djärvare och begär samexistens. Sista steget, vilket långt ifrån alltid tas, är att endast den falska läran skall få förkunnas. Hela idén med att falska lärare skall betraktas som bröder i början medan förmaning pågår är obiblisk. I och med denna lära har man övergivit den rätta ortodoxa läran sådan den lärdes i fornkyrkan under reformationen och ortodoxin. Ja, man har avvikit från den lära man själv tidigare bekände sig till under den gamla synodalkonferensens dagar.

När Wisconsin's lära om kyrkogemenskapen ändrades under dessa kritiska år fanns det åtskilliga som reagerade och lämnade Wisconsin's synoden. Man bildade istället en kyrka med namnet "Church of the Lutheran Confession" (CLC). Vid flera tillfällen har det förekommit lärosamtal mellan WELS och CLC. Man har då ömsesidigt konstaterat, att läroskillnaderna består. Vid ett sådant lärosamtal år 1972 hävdade WELS, att man har rätt att stå kvar i en bekännelseprotest, innan man bryter kyrkogemenskapen med en grupp som infekterats av falsk lära

för att ge tillfälle till ett skriftenligt vittnesbörd mot den falska lära som infekterar gruppen för de bröder som inte själva försvarar och utbreder villfarelsen, innan man behandlar sådana bröder som ansvariga och delaktiga i villfarelsen. (Journal of Theology, Dec. 72, s. 37)

Mot detta hävdade CLC-representanterna: "CLC tror att fortsatt förmaning (inom kyrkogemenskapens ram), medan den förmanade villoläraren lär sin falska lära, är olydnad mot Guds Ord, Rom. 16:17" (s. 38). Vi instämmer i detta. Det är att beklaga att Wisconsin's synoden, som nu intar en ledande position bland de konfessionella lutherska

kyrkorna i världen, har kommit att omfatta en främmande lära om kyrkogemenskapen. Detta kan inte annat än åstadkomma förvirring och söndring. I och med att Bekännelsekyrkan står i kyrkogemenskap med WELS är man givetvis medansvarig för den falska läran. Fastän till synes obetydlig utgör den ändå en surdeg, som syrar hela degen, och för vilken vi måste ta oss till vara.

S.R.

[^]